

UCHWAŁA NR IV/22/2019
RADY GMINY CHYBIE
z dnia 15 stycznia 2019 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. Poz.1390)

Rada Gminy Chybie
uchwała:

§ 1.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2022, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chybie.

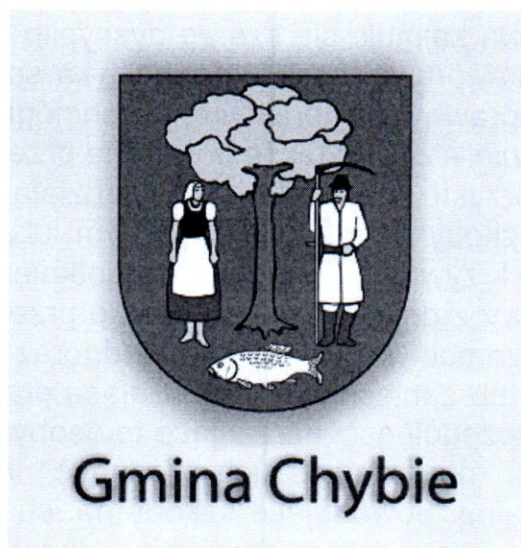
§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CHYBIE

Piotr Gmuzdek

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2019-2022**

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice, opiekunowie są wzorem do naśladowania dla dzieci. Przemoc w rodzinie jest jedną z najokrutniejszych form krzywdzenia drugiego człowieka.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy do zadań własnych gminy na zasadach określonych m.in. w:

- 1) ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. Poz.1390);
- 2) ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018r. Poz.1508 z późn.zm.)
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzór formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz.1245).

Podstawą prawną opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest przepis art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. Poz.1390) zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy „opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp.; można ją oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową – to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił, działanie przeciw członkom rodziny, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, definiuje przemoc w rodzinie, jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

ROZDZIAŁ I

RODZAJE PRZEMOCY

Wyróżnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych.

Rodzaj przemocy	Formy zachowań
Przemoc fizyczna	Popychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, itp.
Przemoc psychiczna	Wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb. itp.
Przemoc seksualna	Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, itp.
Przemoc ekonomiczna	Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych, itp.

***Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie,
zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary
i jest intencjonalna.***

Przemoc dzieli się również na :

Gorącą – naładowaną furią, złością, gniewem, pełną ekspresji;

Chłodną – bez gniewu, z premedytacją, uporządkowaną.

Przemoc w rodzinie przebiega w cyklu, w którym wyodrębnia się trzy fazy :

1. **Faza narastającego napięcia** – w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, prowokuje awantury, traci panowanie nad swoimi emocjami, sięga po alkohol lub inne środki odurzające. Ofiara przemocy uspakaja, spełnia zachcianki, stara się jak najlepiej wywiązywać ze swoich obowiązków, przeprosza, stara się poprawić humor sprawcy.
2. **Faza gwałtownej przemocy** – sprawca staje się gwałtowny, wpada w szał, wyładowuje się dokonując aktów przemocy wobec ofiary. Ofiara przemocy uspakaja, usiłuje się bronić, jest bezradna, po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie, staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.
3. **Faza miodowego miesiąca** – sprawca przemocy przeprosza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi, dba o ofiarę, spędza z nią czas, kupuje prezenty. Ofiara przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy, czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei.

Po okresie miodowego miesiąca cykl ten się powtarza.

Rozdział II

DEFINICJE

1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w każdej gminie powinien powstać i funkcjonować zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powołany przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

W gminie Chybie Gminny Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 40/2011 Wójta Gminy Chybie z dnia 15 kwietnia 2011r. w sprawie powołania GZI zgodnie z Uchwałą Nr XL/306/2010 Rady Gminy Chybie z dnia 4 listopada 2010r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chybiu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Praca w zespołach interdyscyplinarnych stwarza możliwość tworzenia koalicji organizacji i służb o charakterze strategicznym, współdziałania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przepis art.9a ust. 3 i 4 wspomnianej ustawy wskazuje podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu: tj. jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, a także kuratorów sądowych. W skład zespołu mogą wchodzić również: prokuratorzy i przedstawiciele podmiotów innych niż określone w art. 9a ust.3 ustawy, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obecnie Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Chybiu liczy 15 osób. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu.

2. PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245) uregulowany został sposób postępowania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - od momentu zgłoszenia zdarzenia poprzez działania ukierunkowane na pomoc osobie dotkniętej przemocą w rodzinie oraz działania skierowane na osobę stosującą przemoc w rodzinie, a także sposób monitorowania sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

1) udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

2) podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;

3) zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, w celu ustalenia dla niej i jej rodziny indywidualnego planu pomocy.

4) opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych;

5) rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

a) NIEBIESKA KARTA – A

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza NK-A przez przedstawiciela: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury następuje przekazanie do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego wypełnionego formularza NK-A, którego kopia pozostaje w instytucji wszczynającej procedurę.

b) NIEBIESKA KARTA – B

Po wypełnieniu formularza NK-A osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz NK-B – pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

c) NIEBIESKA KARTA – C

Nie później niż w ciągu 3 dni od dnia otrzymania formularza NK-A przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Na posiedzeniu członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz NK-C w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

d) NIEBIESKA KARTA – D

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej celem weryfikacji informacji i w obecności tej osoby wypełniany jest formularz NK-D.

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego

stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań.

Rozdział III

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE GMINY CHYBIE

1. Ludność Gminy Chybie

W rozwoju demograficznym Gminy Chybie występuje charakterystyczny dla Polski trend polegający na okresowym przyroście lub ubytku liczby ludności, co jest wynikiem tzw. wyżów i niżów demograficznych. Zjawiska te mają istotny wpływ np. na planowanie potrzeb w usługach publicznych, oświacie i wychowaniu, pomocy społecznej, ochronie zdrowia oraz na rynek pracy.

Struktura i dynamika ludności Gminy Chybie
w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018 (stan na 30.09.2018r)
Ogółem ludność:	9 584	9 639	9 653	9 644	9 695
w tym mężczyźni:	4 739	4 775	4 788	4 784	4 788
w tym kobiety:	4 845	4 864	4 865	4 860	4 907

Źródło: Urząd Gminy Chybie

**Ludność Gminy Chybie w poszczególnych sołectwach według płci
– stan na 30 września 2018r.**

Sołectwo	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Chybie	3 969	1 956	2 013
Frelichów	668	347	321
Mnich	3 665	1 776	1 889
Zaborze	1 100	553	547
Zarzecze	293	156	137

Zródło: Urząd Gminy Chybie

Ilość wszczętych procedur „NIEBIESKIE KARTY” w Gminie Chybie

ROK	2014	2015	2016	2017	2018
Sołectwo					
OGÓŁEM w tym:	27	30	26	28	19
Chybie	12	13	11	7	11
Mnich	9	8	9	12	5
Zarzecze	0	1	3	0	2
Frelichów	3	3	1	7	0
Zaborze	3	5	2	2	1

Zródło: GOPS w Chybiu

Instytucje, które wypełniały formularz „NIEBIESKIE KARTY”

Instytucje	2014	2015	2016	2017	2018
Pracownicy GOPS	16	12	10	6	5
Funkcjonariusze KP	11	17	14	21	11
Pracownicy służby zdrowia	0	1	2	1	1
Pedagodzy	0	0	0	0	2

Zródło: GOPS w Chybiu

**Wiek ofiar przemocy w rodzinach objętych procedurą
„NIEBIESKIE KARTY,, w Gminie Chybie w latach 2014-2018**

Wiek	2014	2015	2016	2017	2018
Dzieci do 18 r.ż.	3	2	0	2	3
od 19 do 30 r.ż.	3	6	5	3	1
od 31 do 40 r.ż.	5	8	4	4	5
od 41 do 50 r.ż.	6	2	9	10	4
od 51 do 60 r.ż.	4	6	1	5	3
od 61 do 70 r.ż.	4	3	5	3	3
powyżej 70 r.ż.	2	3	2	1	1

Zródło: GOPS w Chybiu

Dane dotyczące ofiar przemocy w rodzinie na podstawie NK

Ofiara przemocy	2014 (27 NK)	2015 (30 NK)	2016 (26 NK)	2017 (28 NK)	2018 (19 NK)
Dziecko/ci	3	2	0	1	3
Kobieta	23	25	26	23	16
Mężczyzna	1	3	0	4	1

Zródło: GOPS w Chybiu

Rozdział IV

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założeniem programu jest podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy domowej, jak też edukacja osób stosujących przemoc przez służby i instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe.

Głównym celem programu jest dążenie do ograniczenia skali przemocy domowej na terenie Gminy Chybie poprzez wspólne działanie instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Rozdział V

DZIAŁANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Zadanie	Opis zadania	Termin realizacji w latach	Realizator
1.	Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowywanie raportów dotyczących skali zjawiska przemocy w rodzinie Zbieranie i aktualizacja informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie	2019 – - 2022	GOPS, Szkoly, Policja, Służba Zdrowia, Organizacje Pozarządow e GKRPA
2.	Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie prelekcji, pogadarek, warsztatów profilaktycznych Upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie	2019 – - 2022	Szkoly, GOK, GOPS, GKRPA

		<ul style="list-style-type: none"> • Promocja w lokalnych mediach przekazów sprzyjających aktywnej postawie wobec przemocy w rodzinie 		
3.	Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki nt. agresji i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie zajęć w ramach szkolnych programów profilaktyki 	2019 – - 2022	Szkoły
4.	Podnoszenie świadomości wśród nauczycieli i pedagogów w zakresie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w rodzinie 	2019 – - 2022	Szkoły, GKRPA
5.	Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników służb zajmujących się przemocą w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie szkoleń dla pracowników wszystkich instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	2019 – - 2022	Szkoły, Policja, Sądy, GOPS, GKRPA
6.	Wdrażanie procedury „Niebieskie Karty”	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działalności informacyjnej nt. procedury „Niebieskiej Karty” • Organizowanie cyklicznych szkoleń, porad nt. procedury „Niebieskiej Karty” • Przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. infrastruktury placówek pomocowych (ulotki, plakaty) 	2019 – - 2022	GZI, Szkoły, GOPS, GKRPA
7.	Wsparcie rodzin, w których stosowana jest	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie przez GOPS wsparcia finansowego 	2019 – - 2022	GOPS, GKRPA,

	przemoc	i rzeczowego		Szkoły,
		<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie pracy socjalnej • Prowadzenie poradnictwa prawnego i psychologicznego • Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w zakresie przysługujących im praw • Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 		
8.	Współpraca pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” • Interwencje / wizyty w środowisku pracowników socjalnych i Policji • Praca grup roboczych na rzecz indywidualnego przypadku przemocy w rodzinie 	2019 – - 2022	GOPS, GKRPA, Policja, Szkoły, Służba Zdrowia

Rozdział VI

OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Zwiększenie wśród mieszkańców Gminy Chybie wiedzy o skali i specyfice zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zmiana postaw społecznych, zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie.
3. Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
6. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.

Rozdział VII

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłami finansowania wymienionych zadań są środki własne Gminy Chybie przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Chybie, GKRPA.

Środki na obsługę organizacyjno-techniczną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego przewidziane są w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chybiu.

Rozdział VIII

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluację Programu prowadzić będą pracownicy GOPS w Chybiu przy współpracy z pozostałymi realizatorami Programu.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CHYBIE**

Piotr Gmizdek